

De Wondere Vogelwereld van O.C. Hooymeijer.

Zeewitje

Phrighilus Phis L 24 cm

Kleinste niet-bestaande drijfvogel. Was zeer algemeen, door overbejaging echter sterk in aantal afgenomen. Echte Middellandse Zeebewoner. Wordt zelden buiten habitat waargenomen. In extreem warme zomers zeer zeldzame dwaler in Nederland op de Zeeuwse Eilanden. Meest te vinden op volle zee, doch alleen bij weinig tot geen wind. Bij aanwakkerende wind en de daarmee samenhangende hogere golven zoekt het Zeewitje de luwte van eilanden of de beschutting van een van de vele mediterrane havens op. Grote groepen van vaak duizenden vogels kunnen ook neerstrijken in beschutte baaien en op afgelegen zandstranden, in afwachting van het gaan liggen van de wind. Verkleed helderwit met gele accenten. Donkere buikvlek alleen waarneembaar wanneer de vogel uit het water is. Zie redelijk zware feloranje snavel.

Tegen het vallen van de avond kunnen grote groepen Witjes zich verzamelen op het spiegelgladde wateroppervlakte, teneinde gezamenlijk de nacht door te brengen. Het helderwitte verenpak licht, door de late zonnestralen of door een volle maan beschenen, goudgeel op, waardoor de zee in een sprookjesachtige 'sterrenhemel' lijkt te veranderen. Dit, in combinatie met het zachte, fluisterende kwaken, resulteert in een schitterend schouwspel, waarvoor menig natuurliefhebber speciaal naar de Middellandse Zee afreist.

Het uitermate smakelijke vlees van het Zeewitje, maakt deze erg gewild in de keuken van de Middellandse landen. De voor een storm op het strand

schuilende vogels worden dan ook fanatiek bejaagd. Met hagel, poot- en snavelklemmen, lijmstokken, in het zand verborgen vislijnen met beaasde haken, maar vooral met fijnmazige schietnetten worden de vaak vermoede vogels gevangen, om vervolgens op traditionele wijze te worden bereid.

Enige voorbeelden van deze nationale specialiteiten zijn de volgende. Frankrijk: *Blanche de mer en pâte feuilletée*. Een aan de Côte d'Azur zeer populair voorgerecht, Witje van de zee in bladerdeeg. Griekenland (Peloponnesos): *Keftivas psoumi forno*. Zeewitje in vijgenblad met gefermenteerde knoflook en zwarte olijven in yoghurt uit de oven. Italië: *Polli di mare marino alla Guiseppa*. Een traditioneel streekgerecht van Sicilië, met inktvis gevulde Zeekip alla Guiseppa. Algerije: *Gahahana al 'abyia alkasakas gha'amel bensliman*. Berbergerecht uit de bergachtige kuststreek Kabylie, Witvleugel met couscous in kamelenmelk uit de tajine.

De groep tegenstanders van het massaal vangen en eten van de *Phrighilus Phis* is groeiende en hoopt, met de inzet van diverse natuurorganisaties, in Brussel een jachtverbod af te dwingen, teneinde het Witje voor uitsterven te behoeden.

Volksvogelwijsheid:

Nog geen betrouwbare bronnen gevonden, onderzoek door de Vereniging ter Bescherming van Niet-Bestaande Vogels (VBNBV) is gaande.

Iedere week beschrijft O.C. Hooymeijer een vogel die aan zijn brein is ontsproten

Paring op volle zee

Vogelonderzoek reportage

Kwartels hebben het moeilijk. Aantallen lopen terug en genetisch ligt het beestje ook onder vuur. Tijd dus voor veldonderzoek. Op de buik dan maar.

Het mysterie van het veranderende kwartelgedrag

tekst **Monica Wesseling**

R*U-te-Ru-te-RUUU Priet-PrietPriet.* Het geluid van het lokapparaatje is dat van een sexy hennetje, aantrekkelijk voor kwartelmannen. Maar, weet kwartelonderzoeker Jan Staal (73), het is bijna het eind van het broedseizoen. De hormonen van de kwartelmannen zijn weer wat gaan liggen, de belustheid op vrouwen niet meer zo groot. En dat maakt het moeilijker ze te vangen. "Dus moet ik extra aantrekkelijk zijn. *PrietPrietpriet.*"

Het is begin juli als Staal met zijn leerling Rens Sommers op pad gaat om te proberen de laatste kwartelmannen te vangen en te onderzoeken. Doel is onder meer om erachter te komen of de kwartels die in ons land broeden nog wel raszuiver, beter gezegd 'soortzuiver' zijn, vertelt Staal terwijl hij met zijn auto het natuurgebied De Keent bij Ravenstein binnenrijdt. "Het gaat niet best met de kwartel. Het aantal kwartels dat jaarlijks in Nederland aankomt en vervolgens hier broedt, daalt. De vraag is natuurlijk ..."

Midden in de zin houdt hij op met praten, fluistert, wijst ergens waar niets valt te zien, haalt een apparaatje uit zijn broekzak en steekt dit uit het raam. *Ru-te-RU-PrietPriet.* Staal

luistert, roept 'net' naar zijn kompaan en samen schieten ze de auto uit. Ze lopen het veld in. Een net – spreid in 'kwarteltaal' – komt tevoorschijn en wordt op het gras uitgespreid. Razendsnel gooien ze zich achter het net op de buik en verdwijnen bijna helemaal in het hoge gras. Bijna: alleen Staals billen en zijn pet met een paar plukken wit haar steken er bovenuit.

Zo liggend speelt Staal weer een lustig kwartelhennetje, maar de kwartelman trapt er niet in. Hij komt geen stap dichterbij. Na een minuut of zeven houden ze het voor gezien. Het net wordt weer opgevouwen. De auto in; op zoek naar een volgend roepend mannetje. Staal vervolgt zijn verhaal. De vraag is wat de oorzaak van de daling is. Is de oorzaak bekend, dan wellicht ook de remedie.

Er is iets anders aan de hand

Predatie door vossen, roofvogels en marterachtigen lijkt geen voordehandliggende reden voor de daling, net zomin als het verlies door de jacht. Beide zijn van alle tijden. "De jacht is overigens wel een enorme slachting", benadrukt Staal. "In Azië, Afrika en zeker ook Zuid- en Oost-Europa eindigen tienduizenden kwartels in de pan."

Indirect kan die jacht echter wel degelijk een oorzaak zijn. "In veel landen worden kwartels gekweekt en uitgezet om de jagers te pleziëren. De gekweekte kwartels zijn dikker dan de onze en leveren dus meer vlees op het bord."

'Onze' kwartel is de *Coturnix co-*